

később az anya a konyhaablakhoz sétált, elhúzta a függönyt, és az utcát kémlelte. Hosszú, egyenes utcában laktak, a házuktól egészen a Hangyáig el lehetett látni.

A férje nem jött haza. Félúton a Hangya és a ház között találták meg, a tűzcsap mellett ült a földön, keze hozzáfagyott a fémhez, mintha az utolsó pillanatban tett volna még egy kísérletet arra, hogy felálljon.

A fiúk jól tanultak, de a téli szünet után a nagyobbik eredményei romlani kezdtek. Már nem vonzották a betűk és a számok, inkább kint mászkált a kertben, megjavította a csirkeólat, megolajozta a nyikorgó zsanérokat, a láncokat a bicikliken. Már nem ment ki az utcabeli gyerekekkel a házak mögötti dombokhoz, reggelente kiabálni kellett vele, hogy keljen ki az ágyból. Az anyja nem egyszer felpofozta, ilyenkor csak állt, indulatosan az asszonyra nézett, majd kiszaladt a konyhából. Égő arcát csak akkor kezdte masszírozni, ha senki sem látta. A kisebbik ugyanúgy teljesített, hallgató volt, mint máskor, időben felkelt, szabadidejét a domboknál töltötte. Sohasem szólt vissza az anyjának, bátyjának annál többször, mert a fiú folyton meg akarta mondani, hogy mit és hogyan csináljon. Ilyenkor verekedtek, mindig a fivére győzött.

Tavasszal a fiúk dolgozni mentek az erdőre. A férfiak ugratták a fiatalabbat, azt mondták, hogy úgy fogja a sarlót, mint egy elkényeztetett kisleány. A nagyobbat többnyire békén hagyták, egyszer-kétszer belékötöttek, de amikor az rájuk emelte tekintetét, gyorsan témát váltottak. Otthon az idősebb odaállt az anyja elé, és azt mondta neki, hogy öccse holnaptól nem mehet dolgozni. *Miért*, kérdezte az asszony. *Mert nem tudom megvédeni*, felelte a fiú. Ettől fogva egyedül járt az erdőre, a kisebbik öregek kertjét ásta fel, esténként a domboknál volt a környékeliekkel. Egyszer utánament a fivére, elbújt egy fa mögé, onnan leste a játszadozó gyerekeket. Ott gubbasztott estig, majd rátámadt hazafelé tartó testvérére. *Olyan szagod van, mint azoknak a disznóknak az erdőn*, mondta neki, *ha még egyszer meglátom, hogy dohányzol, akkor megfordítom a szádban*. Keresetüket az utolsó forintig az anyjuknak adták, öszre új ruhák lettek. A konyhából nyíló két szobát takarékosági okokból nem fűtötték. Míg az apjuk élt, és amíg nem volt hideg, ő aludt az egyikben. Olyannyira megszokták, hogy a konyhában laknak, hogy sokáig eszükbe sem jutott birtokba venni a helyiségeket. Augusztus-

ban visszavitték a korábban kihozott ágyaikat, a konyhában így nagy hely szabadult fel, amit betöltetlenül hagytak, hiszen télire úgymint vissza fognak hurcolkodni. Elszoktak már az egyedül alvástól, a kisebbik félt, az első éjszakákon átment a testvére ágyába.

Így érte őket a tél. Tavaly december óta egyszer sem volt, hogy ne lett volna ennivaló az asztalon, a tüzelőnek való akác és tölgy pedig padlótól plafonig állt a szufniban. Karácsony estéjén a legidősebb fiú fenyőfát hozott. A domboknál járt, mélyen bement az erdőbe, megkereste azt a törzset, amelyet napokkal korábban megjelölt egy narancssárga szalaggal. A szokott helyre állították, szemközt a sparhelttel, az étkezőasztal mellé. Gondosan feldíszítették, nem civakodtak közben. Sűrűn nőttek a fenyő ágai, nem jutott dísz mindenhová. Miután az utolsó házikót is felrakták, tétován álltak a dobozban maradt csillag felett. Az özvegy figyelmesen nézte a fiúkat, mígnem a legidősebb lehajolt, és lábujjhegyre állva a fa tetejére helyezte.

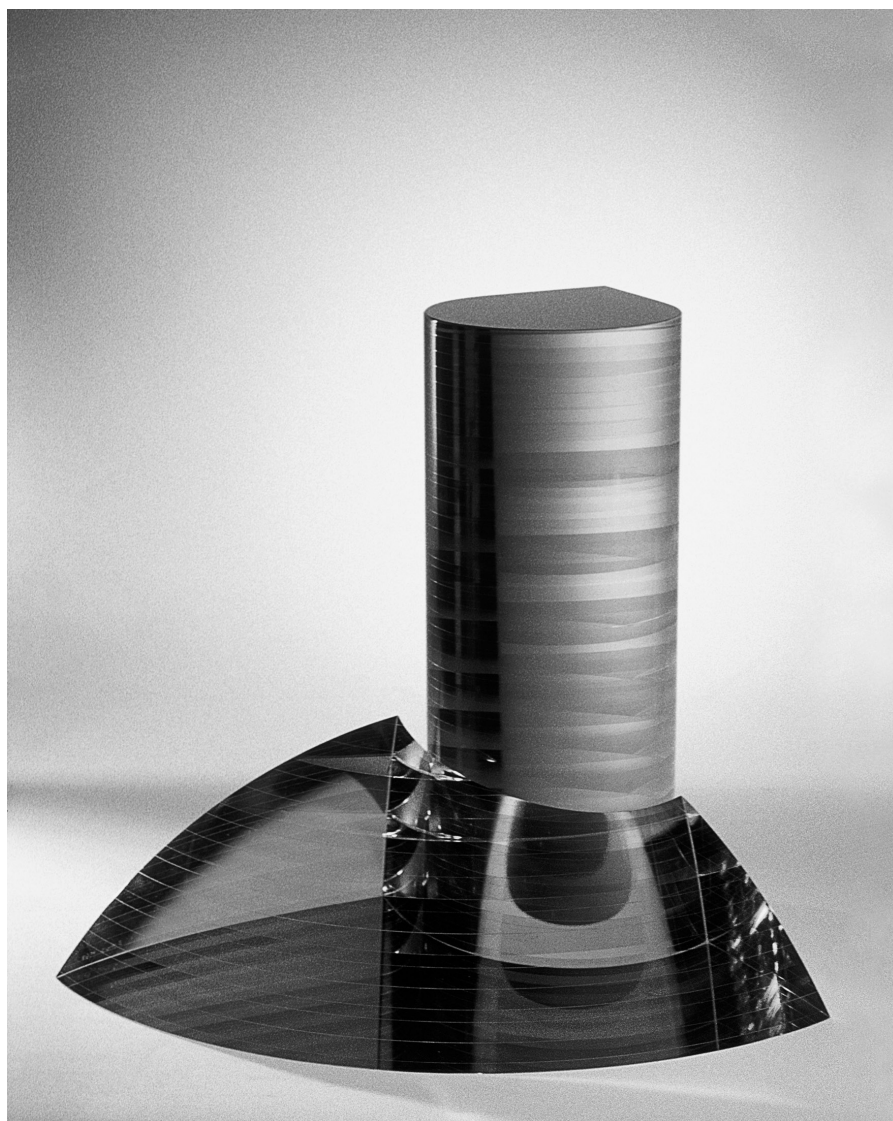
Mindenki hirdetője

A buszállomás és a vasúti aluljáró közötti hirdetőtáblánál mindenféle ember elhalad. Az áradat reggel kezdődik, korán, amikor a Volán nyit. A pultoslány abban reménykedik, hogy egy napon majd belép valaki az ivóba, és kiemeli a szarból, ezért nem akar egyetlen percet sem elvesztegetni, inkább felkel hajnalban, és kinyit. Ahogy kihúzza a körasztalokat az ajtó elé, úgy tűnik, mintha a város igazodna a kocsmához, alighogy letörli róluk a port, befut az első busz. Ideges öregek szállnak le, rohannak egy másik megállóba, hogy időben odaérjenek a kórházba, és jó sorszámot húzzanak a bőrgyógyászaton. Öltönyös alakok loholnak velük, aktatáskájukat lóbálva sietnek a Városháza felé, mert a jó fizetés meg az előléptetés reményében órákkal hamarabb járnak be dolgozni. A jellegtelen, szürke emberek is megjelennek, szatyrokkal, táskákkal, közöttük egy bőrkabátos alak, aki odasétál a hirdetőtábla aluljáró felőli végéhez.

Az első vásárló egy orrpírszinges srác. Pólóban van, bal alkarján egy rosszul sikerült tetoválás, talán halálfejet akart rávarrni egy kezdő tetováló, jobb alkarján pedig egy hosszú karcolás, a Kálvária bokrai hagynak ilyen nyomokat. A farzsebébe nyúl, zsíros bankjegyet vesz elő, és észrevétlenül vélt mozdulat-

tal nyújtja a férfi felé. Az elveszi, nadrágzsebébe rakja, majd bőrkabátja alól kis tasakot varázsol. Két pirula van benne, a fiú kikapja a kezéből, köszönés nélkül megfordul, és eltűnik az aluljáróban. De addigra itt is a következő, egy lány, nincs rajta melltartó, a férfi megbámulja a fehér blúz zsírfoltos mellkasát, a lány védekezően karba teszi a kezét, a férfi elmosolyodik, csettint a nyelvvel, ingyen semmi nincs. A lány már nyújtja is a pénzt, és az aluljáróba siet a portékával. Az árus követi a tekintetével, kicsit csalódott, de hamar felélénkül, hosszú még a nap, jön ide olyan, aki kényeztetni fogja, és nem is lesz annyira bűdös, mint ez a lány volt. Például ő, még kiskorú lehet, de megtesz mindent, amit mond neki. A hirdetőtábla mögötti fák takarásában szokták csinálni, pár perc az egész, megéri azt a plusz két pakkot, utána kiegyensúlyozottabb lesz az ember.

Új vásárlói nincsenek, az árus ismeri a vevőit, persze nem tudja a nevüket, nem is érdekli senkié, az övét sem tudják. Megjegyezte, hogy ki melyik órában jön, kérdés nélkül adja a cuccokat, kinek pörgetőt, kinek nyugtatót, van, akinek csak pezsgőtabletta jut, aszpirin, mindegy, mert lenyelnek, felszívznak ezek bármit. A kedvenc vevője egy öregasszony, a Garzonból jár le, beletelik fél órába is, amíg levergődik a járókeretével a ki tudja, hányadik emeletről, mindig a férfit kéri meg, hogy vegye már ki a pénztárcájából az összeget, és szinte szabadkozik, hogy nem lát rendesen. A nap végére szép kis summa jön össze, könnyű így az élet, az árus bemegy a Volánba, kér egy felest a legdrágábból, megissza, majd, útban a buszhoz, megvetően a helyiekre néz. Azok nem néznek rá vissza, nagy részük észre sem vette, hogy ott van, de amúgy sem foglalkoznának vele. Pénze van, itt megvetik az ilyesmit.

Fény tér, 1999